

Архивски број: 08-442/1
година
25-07-2025

Постапувајќи по претставка бр. 08-442/1 од 21.5.2025 година поднесена од ----- од Скопје, со адреса на -----, преку Независен синдикат за образование и наука, со седиште на ул. Нагоричанска бр. 47, против -----, ВД Директор на -----, за сторена дискриминација по асоцијација во областа на работа и работни односи, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 27 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација ("Службен весник на Северна Македонија", бр. 258/2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИСКРИМИНАЦИЈА ПО АСОЦИЈАЦИЈА од страна на -----, ВД Директор на -----, врз ----- во областа на работа и работни односи.

Образложение

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (понатаму „Комисијата“) поднесена е претставка заведена под архивски број 08-442/1 од 21.5.2025 година, од страна на -----, преку Независен синдикат за образование и наука, против -----, ВД Директор на -----, за сторена дискриминација во областа на работата и работните односи.

Подносителката на претставката е вработена во ----- . Поведува постапка за заштита од дискриминација поради наводно одмаздничко однесување од страна на ВД Директорот бидејќи нејзината распределба на работно место Архивар била реализирана во периодот на претходната раководна структура во училиштето.

Имено, на ден 1.1.2023 година, врз основа на Одлука на Училишен одбор бр. ----- од ----- година, подносителката била прераспределена на работно место Архивар согласно потребите на училиштето, со одобрение на раководството и со верификација дека ги исполнува условите за тоа работно место. Одлуката била донесена во време на претходното раководство на училиштето.

На ден 10.4.2025 година, новото раководство на училиштето, поточно ВД Директорот -----, донел Решение за престанок на важноста на прераспределбата и на овластувањето за вршење на дополнителна работа на работно место Архивар, со што таа била вратена на пониско работно место, без уредна постапка и без наведување на основана причина. Во образложението на донесеното решение од 10.4.2025 година било наведено дека престанокот на нејзината прераспределба и овластување е поради тоа што било назначено друго лице за вршење на работата на работно место Архивар, без дополнително укажување на потреба, критериуми или основана причина.

Истовремено истакнува дека против нејзе не е поднесена ниту една писмена забелешка, опомена, дисциплинска мерка или друг евидентиран акт кој укажува на пропусти, грешки или несоодветно извршување на работните задачи. Таа работела на позицијата Архивар повеќе од две години, без никакви формални или неформални замерки од страна на раководството, што смета дека укажува дека одлуката за одземање на овластувањето не е резултат на нејзиното професионално однесување или учинок, туку е селективна и поврзана со смената на раководната структура. Ова дополнително ѝ го поткрепува сомнежот дека донесеното решение има дискриминаторска основа, бидејќи единствениот аргумент за деградирањето бил тоа што е назначено друго лице, без да бидат испочитувани правата и принципот на еднаков третман.

Во врска со наведеното решение, наведува дека тоа: има ретроактивно дејство (важи од 12.3.2025 година, а е донесено на 10.4.2025 година), што е спротивно на одредбите од

Законот за работните односи и Законот за општата управна постапка; не содржи правна поука; не содржи фактички и правен основ за укинување на одлуката за прераспределба; е донесено без образложение за потребата од враќање на работник на пониско работно место; не ја почитува систематизацијата и условите за работното место Архивар и доделува овластувања на други лица кои не ги исполнуваат условите за таа позиција.

На ден 15.4.2025 година, во рамки на законскиот рок, подносителката доставила Приговор против ваквото решение, по кој сè уште нема одговор, и покрај рокот од 15 дена за одговор согласно Колективниот договор за средно образование.

Со оглед на горенаведеното, подносителката смета дека постои дискриминација по асоцијација и дека враќањето на пониско работно место се должи на лични и политички предрасуди кон луѓе поврзани со претходни структури. Дополнително смета дека постои и индиректна дискриминација, бидејќи се применува формално неутрална постапка на распределба, односно одземање на овластување, но која де факто води до неповолен третман само кон нејзе, бидејќи другите вработени не биле предмет на такви мерки. Покрај ова наведува дека е присутно и вознемирување, бидејќи се создала непријателска и деградирачка атмосфера, за што поднела известување за мобинг.

Во прилог на претставката беа доставени:

- Копија од Одлука за прераспределба на работно место Архивар;
- Копија од Решение за канцелариско работење;
- Копија од Решение за престанок на важност;
- Копија од Решение за одземање на овластување;
- Приговор до Училишниот одбор;
- Известување за мобинг доставено до работодавачот.

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација согласно член 24 став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, на ден 28.5.2025 година испрати Известување бр. 08-442/2 за произнесување по наводите од претставката до -----, односно ВД Директорот -----.

На ден 25.6.2025 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација пристигна произнесување од страна на -----, преку адвокат ----- од Скопје, заведено во Комисијата под бр. 08-442/3.

Во произнесувањето најпрво се наведува дека наводите изнесени во претставката се неосновани и недокажани во целост.

Имено, наведуваат дека неспорно е дека подносителката на ден 3.1.2023 година со Решение за вршење на канцелариско работење бр. ----- од страна на тогашниот Директор ----- била овластена да врши работи на работно место Архивар, согласно Одлука на Училишниот одбор бр. ----- од ----- година.

Истакнуваат дека во самото Решение во член 3 е наведено дека овластувањето (за вршење на архивско работење) важи до негово писмено отповикување или откажување, а во случај на потреба истото може целосно или делумно да се пренесе на друг.

На месечно ниво, од страна на ВД Директорот биле изготвувани решенија за исплата на надомест во износ од 6000 денари за дополнителна работа на местото Архивар, за во прилог на ваквото тврдење доставуваат Решение бр. ----- од ----- година. Притоа се наведува дека подносителката работела дополнителна работа и не е во редовен работен однос на местото Архивар, за што говори и фактот дека средствата кои ѝ биле исплаќани како месечен надоместок за ангажирање на дополнителна работа се исплаќале од сопствената (самофинансирачка) сметка на училиштето, а не од буџетската сметка на училиштето.

Во однос на причините за донесување на оспореното Решение за престанок на важност бр. ----- од ----- година, наведуваат дека тоа било донесено бидејќи било назначено друго лице (правник по професија) за извршување на прием, прегледување и распоредување на

документот, заведување и задржување на документи, доставување и распределба на примената пошта со достава за кого е наменета и архивирање од писарница до архивата на училиштето, соодветно според систематизација и образование. Ваквото нешто се должело не само на потребата за ангажирање на стручно лице, туку и на потребата подносителката, која е во редовен работен однос како Хигиеничар во училиштето, да ја извршува примарната работа редовно и посветено. Ова се јавило за нужно бидејќи од страна на останатите вработени хигиеничари имало постојани реакции, во вид на револт, за тоа дека тие биле ангажирани за вршење на работните обврски и на подносителката на претставката, без притоа да имаат дополнителен надоместок за истото.

Со оглед на ова, сметаат дека подносителката не е деградирана од повисоко на пониско работно место, од причина што нејзиниот редовен работен однос заснован во училиштето е на работното место Хигиеничар, а не Архивар.

Дополнително се наведува дека решението е донесено согласно закон и согласно овластувањата на Директорот од член 125 став 1 точка 9 од Статутот на средното училиште, со што неосновани се наводите дека Училишниот одбор е тој кој треба да донесе одлука, а чии ингеренции и овластувања се наведени во член 113 од Статутот.

Исто така, за неосновани ги сметаат наводите дека решението е донесено заради пресметување на сегашниот ВД Директор со претходното раководство, од причина што подносителката, со дополнително овластување, работела на позицијата Архивар повеќе од две години по доаѓањето на позицијата на ВД Директор на -----, па доколку е онака како што таа тврди, вакво решение ќе било донесено многу порано, а не дури после толку време.

Од страна на ВД Директорот, како овластено лице на средното училиште, било изготвено и доставено Решение за престанување на важноста на претходно дадените овластувања, за што исто така било дадено и Решение за одземање на овластувањата, кои решенија биле уредно доставени до подносителката, заедно со Изјава за тајност на податоците, која не била потпишана од нејзина страна, за што сметаат дека фрла сомнеж на дотогашното вршење на работите на местото Архивар. Исто така, од непознати причини, подносителката веднаш по доставување на решенијата отворила боледување, а сè уште го нема предадено ни службениот лаптоп, иако ѝ се одземени ингеренциите, што дополнително го доведува до сомнеж нејзиното работење, особено кога ќе се земе предвид дека во службениот лаптоп се чуваат лични податоци од сите вработени во училиштето.

Од страна на училиштето на ден 11.4.2025 година била донесена и Одлука за формирање на Комисија за записник на канцеларија на секретар/архива и бил составен Записник од Комисијата, за што уредно била утврдена фактичката состојба во канцеларијата (состојба на лице место), затекната до денот на предавањето на Решението за престанување на важноста.

Од сето горенаведено сметаат дека не постои дискриминација по било кој основ од Законот за спречување и заштита од дискриминација, бидејќи со одземање на дополнително дадените овластувања не се ускратило, ниту се намалило некое право од правата од редовниот работен однос кои подносителката ги ужива на позиција Хигиеничар во училиштето.

Последно, потенцираат дека наводите истакнати во претставката дека враќањето се должи на лични и политички предрасуди кон луѓе поврзани со претходни структури, го сметаат за клевета и навреда на личноста и интегритетот на ВД Директорот, за што не постои релевантен доказ, а за што тој наговестува дека лично ќе поднесе соодветна тужба.

Во прилог на произнесувањето беа доставени:

- Полномошно;
- Решение за надомест;
- Изјава за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци (непотпишана);
- Одлука за формирање Комисија за записник на канцеларија на секретар/архива;

- Записник од Комисија за утврдување на работи во канцеларија на секретар/архива.

По увид во наводите од претставката, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација ја утврди следната фактичка состојба:

Подносителката на претставката е вработена во ----- на работно место хигиеничар. Со Решение за вршење на канцелариско работење бр. ----- од ----- година, донесено врз основа на Одлука на Училишниот одбор бр. ----- од ----- година, била прераспределена на работно место архивар.

Видно од член 1 на Одлуката, прераспределувањето било извршено поради зголемен обем на работа и недостаток на кадар во училиштето. Во член 3 од Одлуката се наведува дека таа стапува на сила на ден 1.1.2023 година и важи до добивање на согласност за вработување на архивар од страна на Град Скопје, Министерство за образование и наука и Министерство за финансии.

Според член 3 од Решението за вршење канцелариско работење, ----- од ----- година, овластувањето за вршење канцелариско работење важи до неговото писмено отповикување или откажување, а во случај на потреба, истото може делумно или во целост да се пренесе на друг.

За времетраење на нејзиното извршување на работни задачи како архивар, на подносителката ѝ бил исплаќан дополнителен месечен надомест во износ од 6000 денари, за што како доказ беше приложено Решение бр. ----- од ----- година.

Овластувањето за вршење на канцелариско работење било отповикано со Решение за престанок на важност бр. ----- од ----- година, од причина што за вршење на канцелариско работење било назначено друго лице, правник по професија, но и поради потребата подносителката да ги извршува обврските од работното место на кое има засновано редовен работен однос. Во решението се наведува дека подносителката повеќе нема да е ангажирана за дополнителна работа, со што останува на своето примарно работно место како хигиеничар.

Видно од Записник од Комисија за утврдување на работи во канцеларија на секретар/архива, бр. ----- од ----- година, како лице назначено за водење на архивата била овластена -----, која работи на местото ----- во училиштето.

Член 6 од Законот за спречување и заштита од дискриминација ја дефинира дискриминацијата како:

„Дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други“.

Директната дискриминација е дефинирана во **член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација**, кој гласи:

„Директна дискриминација постои кога со едно лице или со група се постапува, се постапувало или би се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз дискриминаторска основа“.

Во конкретниот случај, подносителката била прераспределена на дополнителна работа како архивар, за што согласно Правилникот за начинот на стекнување и распределба на средствата по одреден основ и Статутот на -----, ѝ бил исплаќан дополнителен месечен надомест во износ од 6000 денари. Притоа станува збор за прераспределба поради зголемен обем на работа и недостаток на кадар во училиштето, што има времено важење, а не за унапредување или вработување на ново работно место. Оттука, не може да се смета за

деградирање на пониско работно место отповикувањето на нејзиното овластување за вршење канцелариско работење и враќањето на работното место на кое таа има засновано редовен работен однос. Дотолку повеќе што и во самото Решение за вршење канцелариско работење е наведено дека овластувањето за вршење канцелариско работење важи до неговото писмено отповикување или откажување, а во случај на потреба, истото може делумно или во целост да се пренесе на друг, а со кое нешто подносителката била запознаена.

Имајќи го ова предвид, Комисијата утврди дека не постои повреда на право причинета со Решението за престанок на важност бр. ----- од ----- година, па оттука не може да стане збор ниту за дискриминација, бидејќи не постои одредено разликување, исклучување, ограничување или давање првенство кое било сторено од страна на ВД Директорот на училиштето, а кое како последица би требало да има нееднаков третман кон подносителката на претставката во однос на другите вработени во училиштето. Дополнително во оваа насока Комисијата утврди и дека не постои релевантен дискриминаторски основ, односно дека отповикувањето на овластувањето не било сторено заради пресметка со претходна раководна структура како што тврди подносителката, што може да се заклучи меѓу другото и од фактот што Решението бр. ----- од ----- година со кое на подносителката ѝ бил исплатен дополнителен надомест, е донесено од страна на ВД Директорот -----.

Имајќи го предвид наведеното, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација одлучи како во диспозитивот на мислењето.

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација
Претседател
Лимко Бејзароски

Доставено до:

- Независен синдикат за образование и наука, ул. Нагоричанска бр. 47, 1000 Скопје
- Адвокат -----, -----, 1000 Скопје